

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІЙ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА НАУКИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

На сьогодні питання про поняття та класифікацію функції адміністративного права та науки адміністративного права досі залишається відкритим. Річ у тім, що визначення дефініції «функції права», а також підходи до їх класифікації залежить від праворозуміння поняття «адміністративне право». Адміністративне право, як і будь-яку іншу галузь права, можна розглядати як галузь права, науку, а також навчальну дисципліну.

Миколенко О. М. зауважує, що зважаючи на те, у якому значенні використовують досліджуване поняття, дефініція «функція» буде набувати свого специфічного змісту [1, с. 39]. Не можна не погодитись з вказаною точкою зору, більше того, на нашу думку, праворозуміння поняття «функції права», підходи до їх класифікації напряду залежать від праворозуміння поняття «адміністративне право».

Досліджуючи вказане визначення, не можна обійти мовчанням історичні аспекти становлення адміністративного права. На думку Кампо В. М., Нижник Н. Р., Шльоера Б. П., у політико-правовій історії існувало три типи, або різновиди, адміністративного права: а) право, яким влада підпорядковувала собі суспільство (право адміністративного насильства); б) право, яким влада обмежувала суспільство (право поліцейсько-бюрократичної сваволі); в) право, яким суспільство обмежує владу в інтересах прав громадян (право адміністративної свободи) [2, с. 22]. На основі вказаного вище, можна розуміти адміністративне право як: а) систему норм права, якими необмежена влада держави за допомогою засобів насильства здійснює підпорядкування суспільства; б) систему норм права, якими частково обмежена законом влада держави, обмежує інтереси суспільства за допомогою засобів поліцейсько-бюрократичної сваволі; в) систему норм права, якими переважно обмежується законом та суспільством влада держави в інтересах прав громадян, фактично адміністративне право надає управлінські послуги.

Спільна точка зору серед науковців щодо здійснення класифікації функцій адміністративного права відсутня. Думка Старилова Ю. Н. відображає найбільш поширений підхід про їх поділ на охоронну та регулятивну [3, с. 391]. Проте такі науковці, як-от, Колпаков В. К.,

Кузьменко О. В пропонують розглядати правовиконавчу, правотворчу, організаційну та правоохоронну функції адміністративного права [4, с. 41].

Основними функціями науки адміністративного права є: теоретико-пізнавальна, практично прикладана (нормативна), виховна [5, с. 21]. Миколенко О. М. до функцій науки адміністративного права відносить: 1) теоретико-пізнавальну; 2) евристичну; 3) прогностичну; 4) навчально-виховну; 5) практично-прикладну [1, с. 40].

Теоретико-прикладана функція науки адміністративного права полягає у глибокому, всебічному, теоретичному осмисленні суті адміністративного права, його особливостей, усього механізму адміністративно-правового регулювання. Практично-прикладана, або ж нормативна функція забезпечує вироблення рекомендацій по вдосконаленню адміністративного законодавства і практики його застосування [5, с. 21]. На думку Миколенко О. М., теоретико-пізнавальна функція науки адміністративного права полягає: у вивченні таких правових явищ як-от: «виконавча влада», «адміністративно-правове регулювання» та ін., у засвоєнні отриманих знань щодо закономірностей виникнення, розвитку і функціонування адміністративного права; у формуванні загальних уявлень про окремі правові явища, обумовлених предметом науки; у констатації існуючого стану адміністративно-правової дійсності. Евристична функція науки адміністративного права означає не засвоєння та систематизацію отриманих знань, а здобуття нових раніше невідомих знань про адміністративне право. Прогностична функція науки адміністративного права полягає в передбаченні розвитку державно-правових процесів. На підставі виявлення певних закономірностей та тенденцій наука адміністративного права формує перспективи на майбутнє шляхом висунення гіпотез та прогнозів. Навчально-виховна функція адміністративного права проявляється у трьох формах: 1) наука адміністративного права повинна стати науковою базою для відповідних навчальних дисциплін та підґрунтям наукового розвитку молодих вчених; 2) наука адміністративного права сприяє підвищенню рівня правової культури населення, оскільки надає знання щодо їхніх прав та обов'язків в публічних правовідносинах, аргументовано обґрунтовує необхідність та доцільність суворого дотримання і виконання чинних адміністративних норм; 3) ґрунтуючись на висновках науки адміністративного права, державні органи, засоби масової інформації та громадськість поступово витісняють застарілі погляди на природу і соціальне значення державного службовця, державного управління та адміністративного права в сучасному демократичному суспільстві. Практично-прикладна функція науки адміністративного права полягає: 1) у накопиченні теоретичного матеріалу та досвіду практики для

формування в законодавстві відповідних адміністративно-правових положень; 2) у тому, щоб за допомогою загальних уявлень про адміністративно-правові явища надавались певні орієнтири суб'єктам правозастосовної діяльності, а також пояснення, тлумачення та рекомендації учасникам адміністративних правовідносин [1, с. 40-41].

Література

1. Миколенко О. М. Функції адміністративного права / О. М. Миколенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2012. – № 4. – С. 39-42.
2. Становлення нового адміністративного права України. Науково-популярний нарис / В. М. Кампо, Н. Р. Нижник, Б. П. Шльоер; ред. В. М. Кампо. – К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2000. – 60 с.
3. Старилів Ю. Н. Курс общего административного права: в 3 т. / Ю. Н. Старилів. – Т. 1. – М.: НОРМА-ИНФА – М, 2002. – 728 с.
4. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
5. Кісіль З. Р. Адміністративне право: навч. посіб. / Кісіль З., Кісіль Р. – 3-є вид. – К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. – 696 с.

УДК 34.71(043.2)

Павленко О. А., провідний юрист,
ЗАТ «Глобал лізинг», Республіка Білорусь
Любота О. О., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ

Юридична наука є складовою частиною суспільнознавчих наук і разом з тим окремою цілісною системою знань про право і державу, їх взаємодію та закономірності становлення і функціонування. Розвиток суспільних відносин завжди сприяє розширенню предмета дослідження в юриспруденції, що, в свою чергу, є основою розвитку юридичної науки в Україні.

Із здобуттям Україною своєї незалежності почався новий етап розвитку юридичної науки. Цьому сприяли такі трансформації у системі вітчизняного права, як прийняття нормативно-правових актів, що відповідають принципам демократизму та верховенства права, імплементації міжнародно-правових норм шляхом підписання угод та вступу в чисельні організації міжнародної спільноти, створення нових конституційних органів